

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-151.2021.21>

УДК 7.036:39]:37.01

Хижна О. П., Кутенко Ю., Олексієнко О. В.**“ETHNO-CROSSOVER” КРИЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ FOLK MUSIC: ПЕРШІ КРОКИ В МОДЕРНІЙ АУДІВІЗУАЛЬНІЙ РЕАЛЬНОСТІ**

Культурною проблемою сьогодення нашої країни стає те, що folk music не викликає глибокого інтересу в сучасного молодого слухача. У статті розглядаються особливості розвитку сучасного українського соціокультурного простору, що репрезентує множинну й багатовимірну модерну аудіовізуальну реальність, а також ставить індивіда перед проблемою вибору свого місця у ній та усвідомлення відповідальності за свій вибір. Українська folk music має стати певною метамовою, здатною відповідати викликам сучасності, зберігаючи при цьому знання, накопичені людством до XXI століття.

У дослідженні запропоновано авторське визначення феномену ethno-crossover, вказані його характерні риси, форми та проаналізовано вплив цього феномену на сучасне суспільство. Діяльність українських виконавців й гуртів показує, що нова форма подання фольклорного матеріалу може задовольняти художньо-естетичні потреби масової аудиторії та бути успішно репрезентованою в культурному просторі сьогодення. Адже феномен “ethno-crossover” є тією формою, що наближує народну музику до розуміння та сприйняття широкими масами, не втрачаючи при цьому семантики українського фольклору, а синтезуючи його широкі можливості з новітніми цифровими технологіями. Успішна діяльність українських виконавців у форматі “ethno-crossover” з їх новаторськими творчими досягненнями вказує на ціннісне ставлення до своїх традицій та підвищення загального рівня культури слухачької аудиторії.

Серед позитивних якостей української folk music у форматі ethno-crossover є залучення молоді до мистецької комунікації. Педагогічний потенціал цифрових технологій у модернізації фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва має сприяти розвитку музичного мислення та смаку, а формування у майбутніх фахівців інтересу до збереження і якісного відтворення реконструйованих фольклорних надбань – один з найкращих шляхів протистояння тривіальному мистецтву.

Ключові слова: ethno-crossover, folk music, фольклор, масова культура, культурний код, медіаосвіта, модернізація фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, педагогічна діяльність, освітня система, медіатекст, цифрові технології.

Культурною проблемою сьогодення нашої країни стає те, що folk music не викликає глибокого інтересу в сучасного молодого слухача, та й для слухачів середнього покоління стає сувеніром з бабусиної скрині. Пройшли ті часи, коли українська народна пісня звучала з кожного кутку в селах, була дійсно музикою широких мас.

Молодь не поспішає глибоко занурюватися в автентичний, наділений багатьма прихованими сенсами, сакральними знаками текст, адже цей процес потребує роздумів, пошуку для відгуку. Навіщо шукати, роздумувати про істини, якщо тривіальне мистецтво взагалі не пропагує їх, як і будь-яку градацію в сюжетній лінії своїх куплетів!? Воно звучує актуальні проблеми особистості до кількох тем: стосунків, розваг, любовної лірики. На жаль,

спрямованість виконавців (І. Федішин, Солоха, Андріана, І. Зінковська) на спрощення та примітивізм користується успіхом серед молоді, стає взірцем для наслідування. На думку В. Євтуха, “Важливим, найсуттєвішим стимулом і мотивацією до творчості на ґрунті народнопісенної традиції має бути прагнення до її відродження, повернення у життя і побут народу. Слід усвідомлювати народнопісенну традицію як частину духовної культури нашого народу та уникати споживацького використання її унікальних зразків. Пісня в житті українців завжди мала надзвичайно важливе поліфункціональне значення, тому не можна його звужувати до однієї розважальної, втрачаючи сутність, зміст та енергію творчості багатьох поколінь наших предків” [7].

Виокремимо негативні чинники застосування сучасної української folk music в модерній аудіовізуальній реальності:

- рекрутування для участі у мистецьких заходах локального значення непрофесійних музикантів, створення пісенного матеріалу в межах їх невеликих вокальних можливостей;

- обмеження виконавців у динамічному діапазоні, тональностях, тембрі;

- збідніле використання живого інструментарію (втрата індивідуальності звучання автентичних музичних інструментів кожного регіону);

- спрощення засобів музичної виразності: примітивність мелодії, гармонії, орієнтація на “хіт”, але, на жаль, не в кращому розумінні цього слова;

- одноманітність динаміки та ритміки (перевага надається голосному звучанню, одній ритмічній формулі тощо).

Український співак та музичний аналітик А. Матвійчук наголошує на тому, що цей процес, на його думку, можна поліпшити “при розумному й осмисленому підході до культури власного народу. Можна – і потрібно! – зберігати її найцікавіші артефакти, постійно вплітаючи їх в рідний інформаційний простір. Саме так роблять балканські народи, це притаманно іспанській та італійській культурі, арабським народам, народам Китаю, Кореї і Японії, більшості латиноамериканських країн...” [19].

Дійсно, сучасний користувач модерної аудіовізуальної реальності стає кимось на кшталт дизайнера, але його креативність полягає не в створенні чогось з нуля, а у виборі й комбінуванні вже існуючих опцій[22]. У цьому сенсі митець – це творець ідеї й рішення, користувач – той, хто використовує ідеї, тобто відмінність між митцем (автором ідеї та алгоритмічного рішення) та глядачем, слухачем (користувачем) зберігається. Але процеси, які зближують ролі автора і споживача, дозволяють сьогодні виявити нові засоби, що відкривають шляхи до вироблення нової метамови сучасного музичного мистецтва.

Мета статті – висвітлення такого феномену як “ethno-crossover” у сучасній аудіовізуальній реальності та розкриття педагогічного потенціалу цифрових технологій у модернізації фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Жанр сучасного мистецтва “Нові медіа” дозволяє втілювати безліч різних функцій (інформаційна, соціальна, адаптаційна, комерційна, сугестивна,

рекреаційна, естетична тощо), але й несе надважливе макрозавдання – вироблення мови (метамови), здатної відповідати викликам сучасності, висловити, упорядкувати і передавати комплексне (мультимедійне, гібридне) знання, накопичене людством до ХХІ століття. Це та метамова, яку так шукали авангардисти ХХ століття, з особливою гостротою відчувши вичерпаність мовних засобів логоцентричної європейської культури. І вироблення принципів такої метамови ведеться як у комерційному секторі (створення комп'ютерних ігор, мережеві портали тощо), так і в галузі сучасного цифрового та комп'ютерного мистецтва (інтерактивні інсталяції, мультимедіа-перформанси, мережеві арт-проекти, експерименти з віртуальними й доповненими реальностями тощо). Саме неklasичність, неієрархічність, демократичність мультимедіа-комунікацій визначають можливості сучасних експериментальних практик “Нових медіа” в пошуку такої метамови сучасності.

Короткий аналіз історії мистецтва ХХ століття і сучасних інтерактивних комерційних мультимедіа (відеоігри, CD, DVD-диски, мережеві ресурси), дозволяє зробити висновок, що кращі мультимедійні твори / продукти не мають відношення до художньої творчості в його класичному традиційному розумінні. Нова парадигма творчості, що складається в наші дні, опозиційна класичній, побудованій на діаді “автор – публіка”. Її завдання ширше: підготувати виникнення нового типу інформаційного обміну, що відповідає запитам сучасності. На думку М. Синиці, “сьогодні в цифрових продуктах і мультимедійних практиках виникають найбільш інноваційні розробки, спрямовані на нові способи передачі людського досвіду” [14]. У цих практиках модерна аудіовізуальна реальність знаходить свою “метамову”, свої виразні засоби і можливості, які, здебільшого, не мають відношення до класичної художньої культури, до фольклорного мистецтва в тому вигляді, в якому воно було представлено в попередні століття.

У процесі життєтворчості сьогодні нам, як українським споживачам української folk music, на думку А. Матвійчука “конче потрібен зв'язок поколінь, передача в майбутнє смислів, образної структури, рідної поетики, інтонації, найкращих естетичних архетипів. Це зручніше всього передається через інформаційний простір” [19]. Але для того, щоб щось передавати треба спочатку його популяризувати, викликати інтерес та повагу до національних скарбів, бажання наслідувати.

Отже, якщо текст народної пісні не є визначальним засобом виразності, то залишається звучання, яке можна зробити доступним і цікавим через трансформацію мелодики, її синтез з сучасними ритмами та стилями. До прикладу, солістка гурту “Go_A” Катерина Павленко говорить про те, що від їх славнозвісної композиції “Шум” багато іноземних слухачів “фанатіє”, хоча вони точно не розуміють контексту, але їх вражає емоція, закладена у творі, тембральне забарвлення, самобутнє звучання [21].

Пошуки нових шляхів до сердець слухачів у модерній аудіовізуальній реальності та експерименти з народною піснею призвели, на наш погляд, до

народження цікавого мистецького явища “*ethno-crossover*”, що є зверненням до масової аудиторії та відповідає сучасному образу музичної культури, якій притаманні нові прогресивні та динамічні характеристики.

Як вважає сучасний музикознавець Діна Кирнарська матеріал, що використовується для переробки, має безмежні можливості, гнучкість та універсальність. Також музикознавиця підкреслює, “якщо першоджерело не підлягає трансформації, то його вага знецінюється, адже сила будь якого матеріалу народного чи академічного зразка – це безліч способів його використання в новому синтезі чи образі. Перероблений матеріал не можна ототожнювати з оригіналом, так, як він створений з іншою метою та інших умов і виконує інші функції” [22].

Зупинимось детальніше на розкритті змісту самого поняття “*crossover*”. З англійської *crossover* – це:

1) “перетин”, точка або місце переходу з одного боку на інший (перехрестя);

2) процес досягнення успіху в тій чи іншій галузі або стилі, особливо у популярній музиці (альбом кросовера в класичному джазі) ;

3) перехресне дослідження, що стосується, наприклад, медичного лікування, в якому дослідники та контрольні групи обмінюються даними після встановленого періоду;

4) особа, яка голосує за кандидата з іншої політичної партії, всупереч тій, яку однопартійці зазвичай підтримують [13].

Цей термін виник в 70-х роках минулого століття і означає гармонійне злиття різних жанрів та стилів музичного мистецтва, які на перший погляд є непоєднуваними. Для ширшого розуміння специфіки явища *crossover* розглянемо теорію “трьох пластів музичної культури”. Першим пластом є фольклор; другим – академічна музика та зразки композиторської творчості; третій – новаторство масової культури сучасності (електронна музика, поп, рок, джаз тощо).

Аналізуючи роботи музикознавця Л. Данько, присвячені “*crossover*”-у можна сказати, що даний напрям заснований на синтезі різних “пластів музичної культури”: фольклору або академічної музики з масовими жанрами нової епохи. Тобто, *crossover* слід розглядати, як результат діалогу цих пластів, а його основну функцію в популяризації елітарного мистецтва. “Активізації цього діалогу сприяли художні та технологічні особливості епохи постмодернізму, в першу чергу – прагнення до стильового синтезу, зближення з масовою культурою, технологізація” [6].

Вихід на світову арену явища *crossover*, на думку Діни Кирнарської, пов'язаний з рядом передумов: “...це, передусім, стрімка поява різних стилів та напрямів, що не обмежились історично сформованими рамками; виникнення суспільного інтересу до серйозної музики (прагнення знайти вхід до її екзотичного світу якомога більшої кількості населення менш складними шляхами” [22]. До цього переліку можна також додати й розвиток музичних технологій та інших масових комунікацій.

У музичному просторі явище “crossover” переважно, використовується по відношенню до класичної музики, і побуває як “classical crossover”. До цього явища можемо віднести виконання класики в сучасній обробці, рок та джаз інтерпретацій. Популярність даного феномену настільки велика, що це дає йому право вважатися окремо номінацією у найвідомішій музичній премії “Grammy”.

Цікавим прикладом “classical crossover” є виконання українською співачкою Оксаною Мухомою – лауреаткою Гран-прі I Міжнародного конкурсу українського романсу імені Квітки Цісик – пісні “Зоре моя вечірняя” на вірші Т. Шевченка, вокальну партію до якої створив сучасний канадський композитор українського походження Григорій Міняйло, в інтеграції з композицією Л. В. Бетховена “Місячна соната” в супроводі симфонічного оркестру. Витончене поєднання української поезії, класичної музики та ліричного тембру співачки своєю енергетикою та доступністю підносить сучасного слухача у вимір високого мистецтва.

На відміну від європейських країн, де процвітає “classical crossover”, в Україні, на нашу думку, ініціативу переймає “ethno-crossover”. Це явище об’єднує різні можливості реконструювання фольклорного твору: обробки, цитування, стилізація, створення авторського твору на фольклорній основі. “Ethno-crossover” популяризують такі українські виконавці та гурти, як: “GG ГуляйГород”, “The Doox”, “Go_A”, ILLARIA, КНАЯТ, “Бряц-Бенд”, “Шпилясті кобзарі”, “B&B Project” та інші.

Під обкладинкою формату “ethno-crossover” також звучать твори, що не мають прямого запозичення з народної музики, але мають її визначальні характеристики: звучання традиційних народних інструментів або їхніх семплів; прийомів композиції, народний вокал, особливий емоційний стрій.

До цієї категорії можна віднести й пісню “Долиною” співачки ILLARIA, яка в одному зі своїх виступів поєднала живий оркестровий супровід, народну хореографію та індивідуальну співочу манеру з народно-академічною модифікацією. Ще одним прикладом може стати композиція “Сонце” гурту “Go_A”, в якій елементи давньої жнивної пісні для відвертання дощу “Ой одверни, Боже, хмару” перегукуються з сучасним авторським текстом та електронним саундом. Все це занурює слухача у містичну ритуальну атмосферу, піддаючи особливої експресії вдалим злиттям автентичного та сучасного шарів культури.

Отже, **ethno-crossover**, на нашу думку, це нова форма подання фольклорного матеріалу у модерному аудіовізуальному середовищі, яка втілює синтез культурних кодів українського фольклору з новітніми тенденціями компілятивних цифрових просторів й віртуальних або доповнювальних реальностей, що призводить до еволюції аудіовізуального мислення в сторону синестезії, алгоритмічності й кінестетизації інформаційного обміну, до народження нових жанрів, які об’єднують аудіо-, відео- і кінестетичну інформацію в єдиний мультимедійний сплав.

Явище “ethno-crossover” знаходить свої прояви у різних формах:

- за характером музичного матеріалу (реінтерпретація фольклорних оригіналів, твори популярних жанрів, підданих фольклоризації, твори в яких яскраво виражений зв'язок музичних особливостей всіх трьох пластів музичної культури);

- за типом виконання (сольне, ансамблеве); Характерною особливістю виконавців “ethno-crossover” є універсальність, що дозволяє поєднувати різні вокальні техніки в рамках одного твору. Яскравою представницею є етноспівачка ILLARIA. Ансамблеве виконання характеризується тембральним різноманіттям обумовленим поєднанням академічних, естрадних та народних голосів.

- за способом репрезентації в сучасному культурному просторі (сценічна форма, телевізійна, аудіо-записи, відео-версії концертів).

Багатофункціональність “ethno-crossover”-у проявляється в тому, що він не лише активно залучає музичний стильовий синтез, а й для збагачення виразності поєднує видовище з аудіовізуальними ефектами. З допомогою новітніх цифрових технологій музичний кліп може супроводжувати живий виступ виконавця, підсилюючи цим загальну атмосферу та задовольняючи різні художньо-естетичні потреби сучасного споживача.

До прикладу, розглянемо номер для Євробачення “Шум” від гурту “Go_A”. Назва гурту розшифровується, як “повернення до початків” та складається з англійського слова “Go” – йти, й давньогрецької літери “A”, що є уособленням першооснови, коріння.

Україномовний ютуб-канал “Твоя підпільна гуманітарка” опублікував надзвичайно цікаве відео про підготовку номеру “Шум”, яке набрало близько 350 тис. переглядів [20]. Автори наголошують, що важливою складовою експозиції виступу гурту стали символи, які втілюються за допомогою спецефектів та іншого візуального ряду. Основною ідеєю гаївки “Шум” є показ теми Пробудження. Тема не є випадковою, адже, як відомо, у давніх слов'ян початок року припадав на березень та супроводжувався піснями весняного циклу. Цей процес у виступі передають різні алюзії на символ Сонця. Вже на початку композиції можна простежити імітацію сходу сонця. Наступними символами є диски, які тримають у своїх руках танцюристи. Вони втілюють рух сонця. Символікою руху в майбутнє також є пліт, на якому відбувається все магічне дійство [20].

“Шум” належить до жанру кіберпанк, що відображає занепад людської культури на фоні розвитку інформаційних технологій і пропонує показ віртуальної реальності, в якій люди, звільняючись від своїх символічних кліток, приходять до відродження. Але звернення до жанру кіберпанк можна трактувати й дещо глибше, якщо згадати кліп на пісню, що був відзнятий у Чорнобилі.

За словами солістки гурту Катерини Павленко, “основним меседжем кліпу було привернення уваги до втраченого пласту українського фольклору цього регіону, спроба знову “оживити” випалену атомом землю” [21].

Проблему Чорнобиля гурту вдалося відтворити й у самому номері – це

вибух сонця, його розпад на тисячі частин – уособлення атомної енергетики. Філософський контекст, як наголошують автори ютуб-каналу, є прямою цитатою із “Бгаґавад-Ґіти”. Філософ В. Антонов зауважив, що “Фізик-ядерник Роберт Оппенгеймер, спираючись на “Бгаґавад-Ґіту”, наголосив: “Якби світло тисячі сонць спалахнуло у небі, це наблизилося б до саява Усемогутнього” [3].

Таким чином, за допомогою візуального ряду символізм музичного твору підкреслює фарби смислового наповнення всієї музичної композиції. Це пов’язано, перш за все, з тим, що “цифрове мистецтво” і “комп’ютерне мистецтво” точніше відображають специфіку цих видів високотехнологічного мистецтва, а саме – роботу художників з оцифрованими об’єктами і демонстрацію своїх артефактів в комп’ютерному середовищі.

Висновки.

Все вищевикладене спонукає до пошуку нових шляхів підвищення якості фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, визначення принципово важливих закономірностей застосування цифрових технологій та механізмів впливу медіа на розвиток особистості студента у навчально-виховному процесі ЗВО.

У галузі сучасних мистецьких практик (англ. contemporary art), термін “мистецтво мультимедіа” (англ. multimedia art) використовується як синонім по відношенню до прийнятих в художній теорії й практиці позначень напрямів сучасного мистецтва – таких, як “цифрове мистецтво”, “комп’ютерне мистецтво” або “мистецтво Нових медіа”.

Сучасна українська folk music у форматі “ethno-crossover” наділена надзвичайно важливими для нашого часу позитивними якостями:

- розширення рамок народної музики за допомогою творчих експериментів з різними стилями;
- відтворення давніх традицій народного ансамблю в новому цікавому форматі;
- збільшення кількості поціновувачів етнічної музики, залучення молоді до folk спільноти.

Часто у вітчизняних наукових текстах стверджується, що аудіовізуальність є визначальною властивістю модерної мистецької реальності. Навіть якщо мультимедійна форма організовується завдяки включенню в неї аудіовізуальних елементів (фрагменти кіно, відео, анімації тощо), то визначальним для мультимедіа є не аудіовізуальні, а кінестетичні режими інтерфейсно-алгоритмічних комунікацій, заснованих на моделюванні й імітаційних стратегіях. Аудіовізуальність лише забезпечує зручні режими взаємодії користувача з мультимедіа-контентом, але визначальним для формування нової “мови мультимедіа” є кінестетика дій користувачів мультимедіа й нові способи генерації кінестетичного досвіду в електронному віртуальному середовищі.

Таким чином, феномен “ethno-crossover” є тією формою, що наближує народну музику до розуміння та сприйняття широкими масами, не втрачаючи

при цьому семантики українського фольклору, а синтезуючи його широкі можливості з новітніми цифровими технологіями. Успішна діяльність українських виконавців у форматі “ethno-crossover” з їх новаторськими творчими досягненнями вказує на ціннісне ставлення до своїх традицій та підвищення загального рівня культури слухацької аудиторії. Використання аудіовізуальних технологій в проектах даного спрямування є вдалим інструментом для розширення перспектив феномену “ethno-crossover” в українській мистецькій освіті.

Використана література:

1. Андрущенко В. П. Світанок Європи. Проблема формування нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття. Київ, 2015.
2. Andreiko O., Savchenko R., Vasilenko L., Khizhna O., Savchenko Y. Creative Cooperation of Subjects of the Educational Process in the Context of Musical Activity. Journal of History Culture and Art Research (ISSN: 2147-0626) Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi. Vol. 8, No. 1, March.2019.
3. Антонов В. Классика духовной философии и современность. New Atlanteans. Москва, 2007. 440 с.
4. Буров А. М., Яременко Е. Г., Соколов С. М., Лукиных Н. В., Орлов А. М., Монетов В. М. Язык мультимедиа. Эволюция экрана и аудиовизуального мышления. ВГИК, 2012. http://mkrf.ru/upload/mkrf/mkdocs2012/08_11_2012_4.pdf
5. Вульфсон Б. Л. Образовательное пространство на рубеже веков. Москва: Изд-во Московского психолого-социального института, 2006. 235 с.
6. Данько Л. И. Музыкальное направление classical crossover в современной аудиовизуальной культуре: автореф. дис. ... канд. иск. Санкт-Петербург, 2013. 24 с.
7. Євтух В. Б. Концептуальні конструкти етносоціальних реалій: досвід трьохлітніх досліджень (три роки в НПУ ім. М. П. Драгоманова): монографія / Мін-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова; Володимир Євтух. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2010. 284 с.
8. Зайцева А. В. Феномен взаємодії як спосіб організації спільної художньо-творчої діяльності викладача і студентів у процесі музичного навчання. *Виховний потенціал сучасної освіти: теоретичні засади та практичні досягнення*: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф., 15-16 жовтня 2014 р. / НАПН України, Ін-т проблем виховання. Київ, 2014. С. 18-19.
9. Иоскевич Я. Б. Интернет как новая среда художественной культуры. Санкт-Петербург, 2006.
10. Кремень В. Г. Освіта, особистість і соціальний поступ. *Освіта для сучасності – Edukacja dla wspolczesnosci*: зб. наук. пр. / [редкол.: В. Г. Кремень (голова), заступники голови: В. П. Андрущенко, Н. Г. Ничкало, члени редколегії: Ф. Шльосек та інші]; НАПН України, НПУ імені М. П. Драгоманова, Комітет педагогічних наук Польської академії наук, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ; Варшава: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. С. 594-603.
11. Крисаченко В. С., Степико М. Т., Власюк О. С. та ін. Українська політична нація: генеза, стан, перспективи / за ред. В. С. Крисаченка. Київ: НІСД, 2004. 648 с.
12. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін): монограф. Київ: Освіта України, 2008. 272 с.
13. Пройдаков Е. М., Теплицький Л. А. Англо-український тлумачний словник з обчислювальної техніки, Інтернету і програмування. Вид. 1. Київ: Видавничий дім “СофтПрес”, 2005. 552 с.
14. Синиця М. О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання*: монографія / за ред. проф. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 418-438.
15. Скибб Л. Дж., Хэйфмейстер С., Чеснат А. М. Оптимизация мультимедиа ПК / Л. Дж. Скибб, С. Хэйфмейстер, А. М. Чеснат; пер. с англ. Київ: ДиаСофт Лтд, 1997. 352 с.

16. Шехтер Т. Е. Искусство мультимедиа. Мультимедиа и техника. Санкт-Петербург, 2010.
17. Higgins D. *Intermedia* (1966) //Donna De Salvo (ed.). *Open Systems. Rethinking Art*. London, 2005.
18. URL : http://jenniferj.net/media280/wp-content/readings/higgins_intermedia.pdf
19. URL : <https://www.facebook.com/amatviychuk/posts/4590048787680663>
20. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=r9hTYoKCvM&list=LL&index=2&t=556s>
21. URL : <https://hromadske.ua/posts/yevrobachennya-chornobil-novij-tekst-pisni-ta-rejvi-pid-shum-eksklyuzivne-intervyu-z-gurtom-go>
22. URL : https://www.youtube.com/watch?v=_EtXonw8OMg&list=PLznlmjL3PQVq5vyvKPYjXrH0BDows8M0i&index=2

References:

- [1] Andrushchenko V. P. *Svitanok Yevropy. Problema formuvannia novoho vchytelia dlia obiednanoi Yevropy KhKhl stolittia*. Kyiv, 2015.
- [2] Andreiko O., Savchenko R., Vasilenko L., Khizhna O., Savchenko Y. *Creative Cooperation of Subjects of the Educational Process in the Context of Musical Activity. Journal of History Culture and Art Research* (ISSN: 2147-0626) *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*. Vol. 8, No. 1, March.2019.
- [3] Antonov V. *Klassika duhovnoj filosofii i sovremennost*. New Atlanteans. Moskva, 2007. 440 s.
- [4] Burov A. M., Yaremenko E. G., Sokolov S. M., Lukinyh N. V., Orlov A. M., Monetov V. M. *Yazyk multimedia. Evolyuciya ekrana i audiovizualnogo myshleniya*. VGIK, 2012. http://mkrf.ru/upload/mkrf/mkdocs2012/08_11_2012_4.pdf
- [5] Vulfson B. L. *Obrazovatelnoe prostranstvo na rubezhe vekov*. Moskva : Izd-vo Moskovskogo psihologo-socialnogo instituta, 2006. 235 s.
- [6] Danko L. I. *Muzykalnoe napravlenie classical crossover v sovremennoj audiovizualnoj kulture : avtoref. dis. ... kand. isk. Sankt-Peterburg*, 2013. 24 s.
- [7] Ievtukh V. B. *Kontseptualni konstrukty etnosotsialnykh realii: dosvid trokhlitnikh doslidzhen (try roky v NPU im. M. P. Drahomanova) : monohrafiia / Min-vo osvity i nauky Ukrainy, NPU im. M. P. Drahomanova ; Volodymyr Yevtukh*. Kyiv : Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova. 2010. 284 s.
- [8] Zaitseva A. V. *Fenomen vzaiemodii yak sposib orhanizatsii spilnoi khudozhno-tvorchoi diialnosti vykladacha i studentiv u protsesi muzychnoho navchannia. Vykhovnyi potentsial suchasnoi osvity: teoretychni zasady ta praktychni dosiahnennia : mat-ly Vseukr. nauk.-prakt. konf., 15-16 zhovtnia 2014 r. / NAPN Ukrainy, In-t problem vykhovannia*. Kyiv, 2014. S. 18-19.
- [9] Ioskevich Ya. B. *Internet kak novaya sreda hudozhestvennoj kultury*. Sankt-Peterburg, 2006.
- [10] Kremen V. H. *Osvita, osobystist i sotsialnyi postup. Osvita dlia suchasnosti – Edukacija dla wspotczesnosci : zb. nauk. pr. / [redkol. : V. H. Kremen (holova), zastupnyky holovy : V. P. Andrushchenko, N. H. Nychkalo, chleny redkolehii: F. Shlosek ta inshi] ; NAPN Ukrainy, NPU imeni M. P. Drahomanova, Komitet pedahohichnykh nauk Polskoi akademii nauk, Instytut pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh NAPN Ukrainy*. Kyiv ; Varshava : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2015. S. 594-603.
- [11] Krysachenko V. S., Stepyko M. T., Vlasiuk O. S. ta in. *Ukrainska politychna natsiia: heneza, stan, perspektyvy / za red. V. S. Krysachenka*. Kyiv : NISD, 2004. 648 s.
- [12] Padalka H. M. *Pedahohika mystetstva (Teorii i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin) : monohraf*. Kyiv : Osvita Ukrainy, 2008. 272 s.
- [13] Proidakov E. M., Teplytskyi L. A. *Anhlo-ukrainskyi tлумachnyi slovnyk z obchysliuvalnoi tekhniki, Internetu i prohramuvannia*. Vyd. 1. Kyiv : Vydavnychiy dim «SoftPres», 2005. 552 s.
- [14] Synytsia M. O. *Vykorystannia multymediinykh tekhnolohii u navchalnomu protsesi VNZ yak zasib formuvannia pedahohichnykh znan. Profesiina pedahohichna osvita: stanovlennia i rozvytok pedahohichnogo znannia : monohrafiia / za red. prof. O. A. Dubaseniuk*. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2014. S. 418-438.
- [15] Skibb L. Dzh., Hejfmejster S., Chesnat A. M. *Optimizaciya multimedia PK / L. Dzh. Skibb, S. Hejfmejster, A. M. Chesnat ; per. s angl. Kiyiv : DiaSoft Ltd, 1997. 352 s.*
- [16] Shehter T. E. *Iskusstvo multimedia. Multimedia i tehnik*a. Sankt-Peterburg, 2010.

- [17] Higgins D. *Intermedia* (1966) //Donna De Salvo (ed.). *Open Systems. Rethinking Art*. London, 2005.
- [18] URL :http://jenniferj.net/media280/wp-content/readings/higgins_intermedia.pdf
- [19] URL :<https://www.facebook.com/amatviychuk/posts/4590048787680663>
- [20] URL :<https://www.youtube.com/watch?v=r9hTYoKCvM&list=LL&index=2&t=556s>
- [21] URL :<https://hromadske.ua/posts/yevrobachennya-chornobil-novij-tekst-pisni-ta-rejvi-pid-shum-eksklyuzivne-intervyu-z-gurtom-goa>
- [22] URL :https://www.youtube.com/watch?v=_EtXonw8OMg&list=PLznlmjL3PQVq5vyvKPYJXrH0BDows8M0i&index=2

ХИЖНА О. П., ОЛЕКСЕЕНКО А. В., КИТЕНКО Ю. “Ethno-crossover” сквозь призму современной украинской folk music: первые шаги в современной аудиовизуальной реальности.

Культурной проблемой нашей страны становится то, что folk music не вызывает глубокого интереса у современного молодого слушателя. В статье рассматриваются особенности развития современного украинского социокультурного пространства, которое представляет множественную и многомерную современную аудиовизуальную реальность, а также ставит индивида перед проблемой выбора своего места в ней и осознания ответственности за свой выбор. Украинская folk music должен стать определенным метаязыком, способным отвечать вызовам современности, храня при этом знания, накопленные человечеством к XXI веку.

В исследовании предложено авторское определение феномена ethno-crossover, указанные его характерные черты, формы и проанализировано влияние этого феномена на современное общество. Деятельность украинских исполнителей и групп показывает, что новая форма представления фольклорного материала может удовлетворять художественно-эстетические потребности массовой аудитории и быть успешно представленной в культурном пространстве нынешнего времени. Ведь феномен «ethno-crossover» является той формой, которая приближает народную музыку к пониманию и восприятию широкими массами, не теряя при этом семантики украинского фольклора, а синтезируя его широкие возможности с новейшими цифровыми технологиями. Успешная деятельность украинских исполнителей в формате «этно-кроссовер» с их новаторскими творческими достижениями указывает на ценностное отношение к своим традициям и повышение общего уровня культуры слушательской аудитории.

Среди позитивных качеств украинской folk music в формате ethno-crossover есть привлечения молодежи к художественной коммуникации. Педагогический потенциал цифровых технологий в модернизации профессиональной подготовки будущих учителей музыкального искусства должен содействовать развитию музыкального мышления и вкуса, а формирование у будущих специалистов интереса к сохранению и качественному воссозданию реконструированных фольклорных приобретений – один из наилучших путей противостояния тривиальному искусству.

Ключевые слова: *ethno-crossover, folk music, фольклор, массовая культура, культурный код, медиаобразование, модернизация профессиональной подготовки будущих учителей музыкального искусства, педагогическая деятельность, образовательная система, медиатекст, цифровые технологии.*

KHYZHNA O., OLEKSIENKO O., KYTENKO J. Ethno-crossover through the prism of modern Ukrainian folk music: the first steps in modern audiovisual reality.

The cultural problem of our country today is that folk music does not arouse deep interest in modern young listeners. The article investigates the problem of training future music teachers for multimedia in the process of professional preparation. The article considers the peculiarities of the development of modern Ukrainian socio-cultural space, which represents multiple and multidimensional modern audiovisual reality, and also puts the individual in front of the problem of choosing his place in it and awareness of responsibility for his choice.

Ukrainian folk music must become a kind of metalanguage, able to meet the challenges of modernity, while maintaining the knowledge accumulated by mankind until the XXI century.

The study proposes the author's definition of the phenomenon of ethno-crossover, indicates its characteristics, forms and analyzes the impact of this phenomenon on modern society. The activity of Ukrainian performers and groups shows that the new form of presenting folklore material can satisfy the artistic and aesthetic needs of the mass audience and be successfully represented in the cultural space of today. After all, the phenomenon of «ethno-crossover» is the form that brings folk music closer to the understanding and perception of the masses, without losing the semantics of Ukrainian folklore, but synthesizing its wide possibilities with the latest digital technologies. The successful activity of Ukrainian performers in the format of «ethno-crossover» with their innovative creative achievements indicates a valued attitude to their traditions and raising the general level of culture of the audience.

Among the positive qualities of Ukrainian folk music in the format of ethno-crossover is the involvement of young people in artistic communication. The pedagogical potential of digital technologies in modernizing the professional training of future music teachers should promote the development of musical thinking and taste, and the formation of future professionals' interest in preserving and reproducing reconstructed folklore – one of the best ways to resist trivial art.

Keywords: *ethno-crossover, folk music, folk, mass culture, cultural code, media education, modernization of professional training of future music teachers, pedagogical activity, educational system, media text, digital technologies.*

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-151.2021.22>

УДК 378.147:373.3

Чжан Вей, Малаховська Ева

ФОРМУВАННЯ КРОСКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА ЗАСАДАХ ПРИНЦИПУ АКсіОЛОГІЧНОСТІ

Сьогодні фахова підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва у ЗВО здійснюється у полікультурному освітньому просторі, в якому перебувають представники різних культур світу. Серед іноземних студентів набуває популярності музично-педагогічна підготовка у системі неперервної освіти, як така, що зарекомендувала себе перспективною в контексті поєднання мистецької та педагогічної складової.

У статті проаналізовано сучасний стан сформованості кроскультурної компетентності студентів, необхідний для створення продуктивних кроскультурних комунікацій у ЗВО. Автором зроблено спробу розкрити зміст принципу аксіологічності, впровадження якого у навчальний процес оптимізує формування кроскультурної компетентності студентів, підкреслює значення активізації оцінного ставлення студентів до музичних творів як до рушія їх глибокого осягнення і переживання на рівні мистецької емпатії.

В сучасних дослідженнях надається недостатньо уваги проблемі пошуку шляхів розвитку у студентів таких професійно значущих якостей, як здатність до емоційного співпереживання художніх явищ в мистецтві, асертивність, рефлексія, емпатійність, діалогічність. Будучи невід'ємною складовою виконавської інтерпретації музики, мистецька